

VENDIM
Nr. 63, datë 23.9.2015

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja kryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vladimir Kristo anëtar i “ “

Vitore Tusha anëtare e “ “

Altina Xhoxhaj anëtare e “ “

Fatmir Hoxha anëtar i “ “

Gani Dizdari anëtar i “ “

Besnik Imeraj anëtar i “ “

Fatos Lulo anëtar i “ “

Sokol Berberi anëtar i “ “

me sekretare Edmira Babaj, në datën 18.06.2015 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 28 Akti, që i përket:

KËRKUES: Kristian Begu

SUBJEKT I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtueshme me Kushtetutën i vendimeve nr. 01, datë 16.01.2012 të Gjykatës së Shkallës së Parë për Krime të Rënda, nr. 45, datë 2.12.2012 të Gjykatës së Apelit për Krime të Rënda dhe nr. 175, datë 16.07.2014 të Gjykatës së Lartë.

Dërgimi i çështjes për rigjykim në Gjykatën e Shkallës së Parë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe ligji nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sokol Berberi, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, Prokurorisë së Përgjithshme, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Gjykata e Shkallës së Parë për Krime të Rënda, me vendimin nr. 01, datë 16.01.2012, ka deklaruar fajtor kërkuarin për veprën penale “Vrasje me paramendim”, të kryer në bashkëpunim, të mbetur në tentativë dhe e ka dënuar me 20 vjet burgim.

2. Gjykata e Apelit të Krimeve të Rënda, me vendimin nr. 45, datë 02.12.2012, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 01, datë 16.01.2012 të Gjykatës së Shkallës së Parë për Krime të Rënda.

3. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 175, datë 16.07.2014, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 45, datë 02.12.2012 të Gjykatës së Apelit të Krimeve të Rënda për kërkuarin.

II

4. **Kërkuesi** Kristian Begu i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) duke pretenduar se ndaj tij është zhvilluar një proces i parregullt ligjor. Më konkretisht, ai ka parashtruar se vendimi nr. 01, datë 16.01.2012 i Gjykatës së Shkallës së Parë për Krime të Rënda ka cenuar standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor, pasi megjithëse e ka shpallur kërkuarin fajtor, nuk përmban arsyetim në lidhje me fajësinë e tij. Gjithashtu, Gjykata e Apelit për Krime të Rënda dhe Gjykata e Lartë nuk e kanë marrë parasysh pretendimin e cenimit të arsyetimit të vendimit gjyqësor dhe nuk i kanë dhënë përgjigje kërkuarit për këtë pretendim. Gjykata e Lartë, duke lënë në fuqi vendimet e Gjykatës së Shkallës së Parë dhe Gjykatës së Apelit, ka pranuar edhe pjesën

arsyetuese të tyre, ku kërkuesi nuk është konsideruar si bashkëpunëtor dhe nuk është përcaktuar asnjë rol bashkëpunimi i tij në kryerjen e veprës penale.

5. **Subjekti i interesuar**, Prokuroria e Përgjithshme, ka prapësuar si vijon:

5.1 Si gjykatat e faktit, ashtu edhe Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, për vetë kompleksitetin e çështjes, janë munduar maksimalisht që vendimet e tyre të jenë në respektim të nenit 383 të KPP-së, kanë analizuar secilën prej provave të shqyrtuara në gjykim mbi të cilat kanë bazuar vendimet e tyre, si dhe kanë dhënë arsyet ligjore për të cilat i kanë quajtur të papranueshme provat e kundërta.

5.2 Nuk rezulton që vendimi i Gjykatës së Shkallës së Parë të jetë i paarsyetuar, përkundrazi ai plotëson kërkesat e nenit 142/1 të Kushtetutës. Referuar fakteve të paraqitura në vendim kërkuesi njihej si pjesëtar i rrethit shoqëror të të gjykuarve dhe duke sugjeruar në vendin e tij kunatin për kryerjen e aksionit kriminal ka dhënë kontribut të rëndësishëm për kryerjen e veprës penale. Bazuar në këto fakte dhe duke bërë një analizë juridike gjykata e ka deklaruar fajtor kërkuesin për kryerjen e veprës penale “Vrasje me paramendim”, të kryer në bashkëpunim, mbetur në tentativë.

5.3 Si Gjykata e Apelit për Krime të Rënda, ashtu edhe Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë në vendimet e tyre kanë shpjeguar dhe argumentuar arsyet e themelit për dhënien e këtyre vendimeve, duke iu referuar fakteve, provave të administruara, të analizuara në harmoni e njëra-tjetrën, ligjeve të zbatueshme, si dhe kërkesave të palëve, në përmbushje të detyrimit të sanksionuar në nenin 142 të Kushtetutës.

III

vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Lidhur me legjitimitimin e kërkuesit

6. Gjykata vlerëson se kërkuesi legjitimohet *ratione personae* në lidhje me pretendimet e tij, të cilat i ka paraqitur në kërkesë, në kuptim të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur në Gjykatën Kushtetuese brenda afatit të parashikuar nga neni 30 i ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

7. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, vërehet se kërkuesi ka ngritur pretendimin e cenimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor në lidhje me të tria vendimet e gjykatave të zakonshme. Gjykata në vijim ka marrë në shqyrtim këtë pretendim të kërkuesit në këndvështrim të standardeve që imponon procesi i rregullt ligjor në kuptimin kushtetues.

B. Për pretendimin e cenimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor

8. Sipas kërkuesit vendimi nr. 1, datë 16.01.2012 i Gjykatës së Shkallës së Parë për Krime të Rënda ka cenuar standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor, pasi megjithëse e ka shpallur kërkuesin fajtor, nuk përmban arsyetimin në lidhje me fajësinë e tij. Gjithashtu, megjithëse kërkuesi e ka ngritur këtë pretendim përpara Gjykatës së Apelit për Krime të Rënda dhe Gjykatës së Lartë edhe këto gjykata nuk e kanë marrë parasysh dhe nuk i kanë dhënë përgjigje kërkuesit për këtë pretendim.

9. Gjykata ka theksuar se e drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142/1 të Kushtetutës, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t’u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimet nr. 2, datë 26.01.2015; nr. 3, datë 23.01.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

10. Vendimet gjyqësore që japin gjykatat e të gjitha niveleve në përfundim të gjykimit përbëjnë aktin procedural kryesor të të gjithë procesit gjyqësor. Ato përmbledhin dhe finalizojnë përfundimisht qëndrimet që mban gjykata lidhur me çështjen në gjykim (*shih vendimet nr. 8, datë 16.03.2011; nr. 7, datë 09.03.2009 të Gjykatës Kushtetuese*). Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar domosdoshmërinë e arsyetimit të vendimeve gjyqësore si një garanci për procesin ligjor.

Vendimi duhet të mbështetet vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe duhet të përmbajë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave, si dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Vendimi gjyqësor në çdo rast duhet të jetë logjik, i rregullt në formë dhe i qartë në përmbajtje. Në tërësinë e tij ai duhet konsideruar si një unitet, në të cilin pjesët përbërëse janë të lidhura ngushtësisht mes tyre. Ato duhet të jenë në shërbim dhe funksion të njëra-tjetrës. Argumentet e pjesës arsyetuese duhet të jenë të bazuara dhe të lidhura logjikisht, duke respektuar rregullat e mendimit të drejtë. Ato duhet të formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, i cili përjashton çdo kundërthënie, kontradiksion të hapur ose të fshehtë. Këto argumente duhet të jenë, gjithashtu, të mjaftueshme për të mbështetur dhe pranuar pjesën urdhëruese (*shih vendimet nr. 3, datë 23.01.2014; nr. 3, datë 19.02.2013; nr. 20, datë 13.04.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Zbatimi i këtij parimi është vlerësuar nga Gjykata rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre. Ajo ka verifikuar nëse vendimi i kundërshtuar është logjik, ka kundërthënie, përmban referencat në ligjin e zbatueshëm dhe nëse respekton të gjitha elementet e sipërpërmendura (*shih vendimin nr. 25, datë 10.06.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Në këtë kontekst, Gjykata ka theksuar se nuk është detyrë e saj të analizojë provat dhe faktet ku është bazuar gjykata për zgjidhjen e çështjes së themelit. Kjo mbetet detyrë funksionale e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Në aspektin e kontrollit kushtetues Gjykata verifikon nëse arsyetimi i vendimit gjyqësor i ka plotësuar ose jo kriteret e përcaktuara më sipër, të cilat garantojnë të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Në vlerësimin e Gjykatës nuk mjafton që arsyetimi të jetë formalisht i pranishëm në kuptimin grafik dhe strukturor, pasi kjo do ta bënte atë thjesht fiktiv. Arsyetimi duhet domosdoshmërisht të plotësojë kriteret minimale ligjore të përcaktuara dhe të mos ketë të meta të tilla serioze që cenojnë standardin e vendimit gjyqësor të arsyetuar (*shih vendimin nr. 55, datë 18.12.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. Në çështjen konkrete Gjykata vëren se kërkuesi është deklaruar fajtor për kryerjen e veprës penale “Vrasje me paramendim”, të kryer në bashkëpunim, të mbetur në tentativë, të parashikuar nga neni 78/2 i Kodit Penal (KP). Në vendimin e Gjykatës së Shkallës së Parë janë paraqitur rrethanat e ngjarjes së datës 05.04.2005, sipas të cilave kërkuesi ka ndihmuar bashkëpunëtorët e tjerë që do të kryenin vrasjen në dëm të shtetasit L.B. (shih fq. 324-338 të vendimit të shkallës së parë). Vendimi nr. 1, datë 16.01.2012 i dhënë nga Gjykata e Shkallës së Parë për Krime të Rënda, që e ka deklaruar kërkuesin fajtor, është kontrolluar nga Gjykata e Apelit për Krime të Rënda dhe nga Gjykata e Lartë, e cila e ka kaluar çështjen në seancë gjyqësore (fq. 469 e në vijim të vendimit të Gjykatës së Apelit; fq. 388 e në vijim të vendimit të Gjykatës së Lartë).

14. Duke i vlerësuar arsyetimet e vendimeve gjyqësore të dhëna nga gjykatat e faktit dhe Gjykata e Lartë, në këndvështrim të plotësimin të elementeve të përcaktuara nga jurisprudenca kushtetuese, Gjykata konstaton se vendimet përkatëse përmbajnë bazën ligjore mbi të cilën bazohet procesi penal, analizën e provave të administruara, si dhe vlerësimin e gjykatave në lidhje me fajësinë e kërkuesit dhe caktimin e dënimit. Këto vendime nuk janë alogjike dhe nuk përmbajnë ndonjë kundërthënie të hapur ose të fshehtë. Në aspektin substancial Gjykata vëren se në vendimet gjyqësore, objekt shqyrtimi, gjykatat e juridiksionit të zakonshëm nuk kanë bërë një arsyetim të detajuar për sa i përket interpretimit dhe zbatimit të ligjit në lidhje me rrethanat e faktit që i atribuohen kërkuesit. Megjithatë në vlerësimin e Gjykatës kjo nuk përbën një të metë aq serioze sa t'i bëjë të cenueshme vendimet në fjalë në aspektin kushtetues.

15. Për më tepër, kontrolli kushtetues që kjo Gjykatë ushtron ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave kushtetuese të individit për një proces të rregullt ligjor. Gjykata ka theksuar se mënyra e vlerësimit të provave dhe mënyra e zbatimit të ligjit material është, si rregull, atribut i gjykatave të zakonshme. Roli i saj nuk është të rivlerësojë faktet,

zbatimin e ligjit material ose zgjidhjen e dhënë nga gjykatat e zakonshme, pasi një gjë e tillë do ta kthente atë në një instancë të katërt. Si të tilla, këto çështje i takojnë sferës së kompetencës së gjykatave të zakonshme, që bëjnë vlerësimin juridik të rrethanave dhe provave të parashtruara dhe jo juridiksionit kushtetues, i cili nuk mund të zëvendësojë prerogativat kushtetuese e ligjore të vetë hallkave të sistemit gjyqësor, aq më tepër të vlerësojë bindjen e brendshme të gjykatave për çështje konkrete (*shih vendimet nr. 34, datë 12.07.2013; nr. 1, datë 20.01.2012; nr. 23, datë 17.05.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Si përfundim, nisur nga sa më sipër, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuarit për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, në kuadrin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, është i pabazuar dhe nuk duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe të nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Vladimir Kristo, Gani Dizdari, Fatmir Hoxha, Altina Xhoxhaj, Sokol Berberi, Fatos Lulo, Besnik Imeraj